

Wijzigingen zorgprotocollen en handelingen september 2018

Partusassistentie

1.Zorgprotocol partusbegeleiding en partusassistentie zijn samengevoegd

6. Assistentie van de verloskundige bij de partus

Toegevoegd:

Intussen ligt de pasgeborene, afgedroogd, met mutsje op bij de moeder, toegedekt met droge warme doeken. Draag zorg voor het gouden uur! Huid-op-huid contact moet veilig gebeuren:

- Bij primipara goede voorlichting geven over het herkennen van signalen van de pasgeborene in nood;
- Continu toezicht voor de pasgeborene (in buikligging) tijdens HOH contact in de eerste uren na de geboorte, het liefst door een ervaren zorgprofessional;
- Altijd zorgen voor een vrije ademweg bij de pasgeborene;
- Bij een niet alerte moeder, door medicijngebruik, moet de pasgeborene op de rug in het eigen bed worden gelegd.

11. Handeling verzorgen van de pasgeborene bij de partus

Toegevoegd bij aandachtspunten:

Aandachtspunt bij het Gouden Uur:

Huid-op-huid contact moet veilig gebeuren:

- Bij primipara goede voorlichting geven over het herkennen van signalen van de pasgeborene in nood;
- Continu toezicht voor de pasgeborene (in buikligging) tijdens HOH contact in de eerste uren na de geboorte, het liefst door een ervaren zorgprofessional;
- Altijd zorgen voor een vrije ademweg bij de pasgeborene;
- Bij een niet alerte moeder, door medicijngebruik, moet de pasgeborene op de rug in het eigen bed worden gelegd.

Bij uitvoering toegevoegd:

Verwijder eventuele bloedresten in het haar door middel van een kammetje met een gaasje.

De Pasgeborene

1.Zorgprotocol observatie en controle pasgeborene

6. Controle uitscheiding

Onder mictie toegevoegd:

Aangezien uraten een teken kunnen zijn van een milde vorm van uitdroging, is het van belang dat je contact opneemt met de verloskundige. Dit is van belang omdat extra controles van de pasgeborene, zoals wegen en het evalueren van de voeding, geïndiceerd kunnen zijn.

Wijziging bij uitscheiding / defecatie:

Gedurende de eerste 2-3 dagen heeft de pasgeborene 3 tot 6 keer per dag ontlasting (Zorgprotocol Borstvoeding en kunstvoeding). Bij borst gevoede pasgeborenen is dit na de eerste dagen gemiddeld 2 tot 5 keer per dag. Bij een pasgeborene die kunstvoeding krijgt is dit gemiddeld 1 keer per dag na de kraamweek.

3. Zorgprotocol verzorgen van de pasgeborene bij warm en koud weer

6. Werkwijze

Toegevoegd bij taken kraamverzorgenden bij warm weer:

- De beste manier om de baby te beschermen tegen de zon is het gebruik van een parasol op de kinderwagen;
- Gebruik beschermdoek: Om de baby te beschermen tegen de zon of de wind, zijn speciale doeken te koop, of men kan zelf een doek bevestigen aan de kap van de kinderwagen. Belangrijk is dat er voldoende frisse lucht in de wagen komt, sluit de kap nooit helemaal af!

10. Zorgprotocol Verzorging pasgeborene van moeder met N/SSRI-medicatie

4. Verantwoordelijkheden

Toegevoegd:

De verantwoordelijkheid voor het gebruik van de medicatie is voor de kraamvrouw en haar behandelaars. De behandelend psychiater of huisarts zal dit van tevoren met haar bespreken en in het behandelplan opnemen. **De bevalling en het kraambed zijn belangrijke life events die kunnen leiden tot verandering in stemming of (meer dan gewone) onzekerheid kunnen beïnvloeden of angst kunnen veroorzaken.**

5. Benodigheden

Toegevoegd:

Eventueel Signaleringsplan (crisis)interventieplan

6. Werkwijze

Toegevoegd:

De kraamvrouw blijft na de bevalling minimaal 12 uur in het ziekenhuis voor observatie van de pasgeborene. **De observatie van ontrekkingsverschijnselen zijn van belang.** De meeste verschijnselen zijn zichtbaar in de eerste 12 uur na de geboorte. Met name de observatie van de ademhaling is van belang.

11. Zorgprotocol gebruik van kruiken

2. Doel en resultaat

Toegevoegd:

De ouders zijn op de hoogte van het kruikgebruik na de kraamtijd.

4. Verantwoordelijkheden

Toegevoegd:

Uitgangspunt: de kruiken worden in principe alleen gebruikt om het bedje en

kleertjes voor te verwarmen; tenzij de temperatuur die gemeten wordt <36.5° C is.

6. Werkwijze

Bij acties kraamverzorgende **toegevoegd** en **gewijzigd**:

Acties kraamverzorgende:

- $<36.0^{\circ}\text{C}$: bel verloskundige; huid op huid contact; Controleer bij afwijkende bevindingen na ongeveer een uur of het kind zijn temperatuur normaliseert;
- $<36.5^{\circ}\text{C}$: maak 1 kruik met kokend water en **1 warmwater kruik** en geef de pasgeborene een mutsje; meet na een uur opnieuw de temperatuur; als deze niet stijgt de verloskundige bellen.
- $36.6^{\circ}\text{C} - 36.9^{\circ}\text{C}$: maak 1 kruik met kokend water (en evt. een mutsje voor de pasgeborene);
- $37.0^{\circ}\text{C} - 37.5^{\circ}\text{C}$: maak een kruik met warm kraanwater voor de nacht;
- $>37.5^{\circ}\text{C}$: warmte afbouwen door mutsje af te doen en kruik weg te laten.
- $>38^{\circ}\text{C}$: het mutsje afdoen, kruik verwijderen, verlaag eventueel de kamertemperatuur en/of kleding uitdoen. Wanneer de temperatuur na de acties na een uur niet is gezakt, de verloskundige bellen.

12. Handeling kruik vullen

Verwijderd:

Houd de kruikenzak altijd op de babykamer (i.v.m. hygiëne).

13. Handeling kruiken neerleggen in het bedje

Bij uitvoering *gewijzigd*:

Leg als er 2 kruiken worden geplaatst, beide kruiken in L-vorm neer (ook in hydrofiel luiers); kruik 1

- Bij gebruik van 2 kruiken: 1 kookkruik en 1 warmwaterkruik gebruiken;
In plaats van: de foto is verwijderd

19. Handeling navelverzorging

Bij uitvoering gewijzigd:

Om te voorkomen dat de "nattende" navelstomprest blijft plakken aan de romper, deze **eventueel** inpakken met een gaasje;

De Kraamvrouw

1.Zorgprotocol observatie en controle kraamvrouw

9. Het evalueren van het psychosociale welbevinden

blz. 7 depressie: de gehele tekst is vervangen door:

Postpartum Depressie (zie Zorgprotocol N/SSRI)

In Nederland krijgen jaarlijks 20.000 vrouwen, die zwanger zijn en/of bevallen zijn, een depressie. Deze postpartum depressie is daarmee de meest voorkomende aandoening bij nieuwe moeders. Moeders met een postpartum depressie schamen zich, voelen zich eenzaam en onbegrepen – zij zitten bepaald niet op een roze wolk.

Er zijn twee kernsymptomen en zeven aanvullende symptomen. Je spreekt van een depressie als minimaal vijf symptomen – waaronder één of beide kernsymptomen – gedurende ten minste twee weken aanwezig zijn.

De kernsymptomen zijn:

- somberheid
- nergens zin in hebben

De aanvullende symptomen zijn:

- teveel of juist te weinig eten
- slecht slapen
- onrustig of juist geremd gedrag
- vermoeidheid
- waardeloos, verdrietig en leeg voelen
- moeite om te concentreren of besluiten te nemen
- gedachten aan de dood en/of suicide

Deze symptomen gelden ook voor een postpartum depressie. Echter, vrouwen die tijdens de zwangerschap of na de bevalling depressief worden, ervaren vaak ook andere klachten, zoals:

- geen goede moeder denken te zijn;
- niet kunnen genieten van de baby of de zwangerschap;
- angstig zijn ten aanzien van de eigen gezondheid of de gezondheid van het (ongeboren) kindje;
- zich afsluiten van de partner en/of omgeving;
- zich niet verbonden voelen met de baby;
- intrusies (beangstigende beelden die zich opdringen betreffende de baby of zichzelf vaak met een agressieve lading).

Met een betere herkenning en preventie kan het aantal vrouwen met depressieve klachten en postpartum depressie afnemen. Een belangrijke eerste stap hierin is het tijdig signaleren van (beginnende) depressieve klachten, ofwel vroege signalen van een postpartum depressie.

Voeding

1.Zorgprotocol Kunstvoeding

6. Werkwijze

1.3 Voeden op verzoek en hoeveelheden

De berekening van de hoeveelheid op dag 8 maak je de 1e verzorgingsdag. De uitkomst hiervan bepaalt je opbouw van de hoeveelheid voeding per dag. B.v Het geboortegewicht is 2500 gram: $2,5 \times 150$ ml per 24 uur = 300 ml:6 à 7 Voedingen. Op dag 8 zal het kindje ongeveer 50-60 ml per keer drinken. De hoeveelheid kunstvoeding verdeel je vervolgens door 7 of 8 voedingen.

1.8 Ontlasting

Toegevoegd:

De pasgeborene heeft na de kraamweek minder vaak een poepluier, ongeveer één keer per dag.

1.6 Hygiëne

Toegevoegd:

Hoe maak je de fles schoon?

1. Spoel direct na het voeden de fles en speen om met koud water.
2. Was ze daarna in de vaatwasser op minimaal 55 °C of in heet sop met een speciale flessenborstel.
3. Spoel de fles en speen na met warm water om zeepresten te verwijderen.
4. Laat de fles en speen ondersteboven drogen op een droge, schone doek.

3. Werkinstructie bij het bereiden van kunstvoeding voor één keer:

Toegevoegd:

Een geopend pak bronwater niet langer dan 3-7 dagen bewaren in de koelkast (min.4°C.). Bij gebruik van flesvoeding voor kwetsbare baby's adviseren het water uit het pak max.3 dagen gebruiken;

Meng de voeding door draaiende bewegingen te maken, en of rustig schudden. (niet schudden is verwijderd)

2. Handboek Borstvoeding

Het handboek is geheel geredigeerd.

Infectiepreventie en hygiëne

1. Zorgprotocol hygiënisch werken

2. Hygiëne met betrekking tot Kraamzorg

Toevoeging:

Opruimen van bloed, vruchtwater e.d.:

Iets wat bevuild is met bloed, vruchtwater e.d. moet onmiddellijk worden schoongemaakt. Ga hierbij als volgt te werk:

- Doe handschoenen aan
- Maak met een keukenrol, tissues of wc-papier het oppervlak schoon en doe dit in een apart zakje voordat het in de afvalbak gaat
- Reinig het oppervlak met water en schoonmaakmiddel en spoel goed na
- Desinfecteer vervolgens met een ontsmettingsmiddel, bijvoorbeeld verdund bleekwater (1 kopje op 5 liter water), alcohol 70%
- Gooi de handschoenen weg
- Was de handen

4. Handeling uitkoken van materialen

Uitvoering

Aangepast:

Kook de materialen 3 minuten (dit was 10 minuten) uit met de deksel op de pan;

Algemeen

1. Werkinstructie toepassing Arboregels fysieke belasting

2. Ongunstige werkhouding; staan, hurken en knielen

Vloeren dweilen zonder dweilstok; voorkom bukken

Toegevoegd:

Alleen dweilen als er een dweilstok aanwezig is